

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 15/10/2025 16:38
Sayı: E-120.07.03-1718181
DI 11 000000 00000000 000 00 0

2025 AİLE YILI
7/31089

Sayı :E-75833232-610-7355537
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
15/10/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 28.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1671563 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Manisa Milletvekili Sayın Şenol SUNAT tarafından tevcih edilen 7/31089 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek' te gönderilmektedir.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:C3E5A14E-6ACD-4647-ADC8-E47C0E959894

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi için:soruonergesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Ken:sanaviveteknolojihakanlioi strateji@hs01 ken tr

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞENOL SUNAT'IN

7/31089 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından 2024 yılına dair yayımlanan “İSO 500” ve “İSO İkinci 500” araştırmaları, Türkiye'nin sanayi sektörünün kârlılık ve sürdürülebilirlik açısından ciddi bir daralma içinde olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun faaliyet karı 2024 yılında %31,6 oranında azalarak 937 milyar TL'den 641 milyar TL'ye gerilemiştir. Satış kârlılığı ise %8,6'dan %2,6'ya düşerek son on yılın ortalamasının (%7,1) oldukça altına inmiştir. Vergi öncesi kar ve zarar toplamı da %58,5 azalışla 645 milyar TL'den 247 milyar TL'ye gerilemiştir.

İSO İkinci 500 verileri de benzer bir tabloyu gözler önüne sermektedir. 2024'te faaliyet karı %18,9 azalarak 117,9 milyar TL'ye gerilemiş, satış kârlılığı ise %8,2'den %2,1'e düşmüştür. Bu kuruluşlarda finansman giderlerinin faaliyet karına oranı ise %80,9 seviyesine ulaşarak büyük alarm vermektedir.

Bununla birlikte, 2025 yılına ait sanayi görünümü de iç açıcı değildir. Türkiye İmalat PMI (Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi) verilerine göre, Haziran 2025 itibarıyla PMI değeri 46,7'ye gerilemiş ve bu, sektördeki daralmanın sürdüğünü göstermiştir. Aynı dönemde talepteki düşüş devam etmiş, yeni ihracat siparişleri daralmış, istihdam azalmış, satın alma faaliyetleri yavaşlamış ve tedarik teslimat süreleri uzamıştır. Özellikle 2024 sonu itibarıyla kur baskısı, yüksek faiz oranları ve enerji enflasyonu gibi dışsal etkenlerin sanayiciler üzerinde baskıyı artırdığı görülmektedir.

Tüm bu gelişmeler, sanayi sektöründe sürdürülebilirlik, yatırım kapasitesi ve ihracat rekabetçiliği açısından ciddi riskler doğurmaktadır. 2024 yılında 1.000 sanayi kuruluşunun faaliyet karlarının (EBIT) %94'ünün finansman giderlerine gitmiş olması, sanayicinin elinde yatırım ve gelişim için kaynak kalmadığını göstermektedir.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

Soru 1- İstanbul Sanayi Odası'nın yayımladığı İSO 500 ve İSO İkinci 500 raporlarında ortaya konulan faaliyet karı ve satış kârlılığı düşüşlerinin sebepleri konusunda Bakanlığınızın yaptığı analizler nelerdir?

Soru 2- 2024 yılı itibarıyla sanayi kuruluşlarının finansman giderlerinin faaliyet kârlarına oranının İSO İkinci 500'de %80,9'a ulaşmasının temel nedenleri nelerdir? Bu durumu düzeltmeye yönelik Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı tedbirler nelerdir?

Soru 3- 2025 yılının ilk yarısında PMI verilerinin 50'nin altında kalması ve üretim hacminde tüm sektörlerde düşüş yaşanması ışığında sanayi sektörünü desteklemek için hangi somut adımlar atılmıştır?

Soru 4- Tedarik teslimat sürelerinin artmasına neden olan hammadde temin sıkıntısının aşılması için yerli tedarik zincirlerinin güçlendirilmesine yönelik bir strateji ya da destek programı yürürlükte midir?

Soru 5- Yüksek faiz ve kur belirsizliği nedeniyle yatırım iştahının azaldığı bu dönemde, KOBİ'lerin ve büyük sanayi kuruluşlarının uzun vadeli ve düşük maliyetli finansmana erişimini kolaylaştırmak için yeni bir kredi programı veya teşvik paketi düşünülmekte midir?

Soru 6- Sanayi üretiminde yaşanan reel daralma ve ihracat siparişlerindeki azalma karşısında, Türkiye'nin ihracat pazarlarını çeşitlendirmesi için Bakanlığınızca atılan adımlar nelerdir?

Soru 7- Türkiye'nin sanayi sektöründe yaşanan bu gerilemeyi durdurmak ve sektörün yeniden üretim, yatırım ve istihdam açısından büyüme trendine girmesini sağlamak amacıyla kapsamlı bir sanayi strateji belgesi ya da eylem planı hazırlanmakta mıdır?

CEVAPLAR:

Bu soru önergesinde yer alan sorulardan Bakanlığımız görev ve yetki alanı içerisinde olanlara dair cevaplarımız aşağıda sunulmaktadır.

Sanayi üretiminde ve teknolojiye bağımsızlığı temin etmeyi ve Türkiye'yi, yüksek teknoloji ürün üretimi ve ihracatında lider ülkelerden biri konumuna taşımayı hedefleyen "2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Belgesi" 26 Mart 2025 tarihinde yayımlanmıştır. Bu doğrultuda belge; başta yapay zekâ, çip/yarı iletken, mobilite ve yenilenebilir enerji teknolojileri olmak üzere, öncelikli olarak tanımlanmış yüksek teknoloji alanlarında, yerli ve millî üretim kapasitesini artırma gerekliliği temelinde yapılandırılmıştır. Strateji Belgesi, 2030 yılında ulaşılması hedeflenen 20 makro hedef ile 5 amaç altında toplam 100 stratejiden oluşmaktadır.

Ayrıca, 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisinin önceliklerinden birisi de başta KOBİ'ler olmak üzere, sanayi işletmelerimizin finansmana erişim hususunda gelişme sağlayacak tedbirlerin hayata geçirilmesidir. Bu bağlamda, bankacılık ve finans sektörü ile sanayi ekosistemi arasında daha güçlü ve işlevsel bir bağ kurulması ve KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırmak için Fintek tabanlı finansman modellerinin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Sanayi kuruluşlarının uygun koşullarda finansmana erişimi sağlamak için Bakanlığımız ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğinde, yatırımcıların uzun vadeli ve uygun koşullarda yatırım kredisine erişiminin sağlanması, yüksek teknoloji yatırımları hızlandırılması, cari denge ve fiyat istikrarına katkı verilmesi amacıyla "Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) Finansman Programı" başlatılmıştır. Ayrıca; "OSB altyapı kredileri" ve "Dünya Bankası destekli projeler" vasıtasıyla da düşük maliyetli uzun vadeli finansman sağlanarak sanayi kuruluşlarına yatırıma uygun alanlar oluşturulmaktadır. Bunların yanı sıra; sanayi kuruluşlarının "yeşil dönüşüm" ve "dijital dönüşüm" yatırımları desteklenmektedir. Yenilenen "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" ile yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm alanında sağlanan desteklerle firmaların maliyetlerini düşürmeleri ve daha rekabetçi olmaları hedeflenmektedir.

İlaveten, KOSGEB tarafından; sanayi sektörünü desteklemek üzere 2025 yılında Kapasite Geliştirme Destek Programı, Küresel Rekabetçilik Destek Programı ve İstihdamı Koruma Destek Programı yürürlüğe alınmıştır. Sanayi sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerimiz tüm KOSGEB destek programlarından faydalanabilmektedir. Bu bağlamda, 2025 Eylül ayı itibariyle 41 bin KOBİ'ye 13,5 milyar TL, imalat sektöründe faaliyet gösteren 25 bin KOBİ'ye 12,2 milyar TL tutarında destek sağlanmıştır.

KOSGEB programlarından “Kapasite Geliştirme Destek Programı”, “Küresel Rekabetçilik Destek Programı” ve “KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programı”, KOBİ'lerin proje bazında uygun kredi imkanları ile finansmana erişimini sağlamak üzere yürütülmekte olup bu kapsamda KOBİ'lerin finansal kuruluşlardan kullandığı kredilerin faiz/kâr payı giderlerine destek sağlanmaktadır. Örneğin, Küresel Rekabetçilik Destek Programı çerçevesinde KOBİ'lerin uygun görülen projeleri için 50 milyon TL üst limitli ve 36 aya kadar vadeli kullanacakları kredilerin faiz/kâr payına 20 puanlık destek verilmektedir.

Öte yandan Bakanlığımız, Dünya Bankası Grubu'na bağlı Uluslararası Finans Kurumu (IFC) iş birliğiyle otomotiv sektöründeki tedarikçilere yönelik “Tedarikçi Geliştirme Programı”nı yürütmektedir. Programın amacı, elektrikli araçlar ve mobilite sektöründe faaliyet gösteren, özellikle elektrikli araçlara parça sağlayan yüksek potansiyele sahip yerli tedarikçilerin kapasitesini artırmak ve küresel tedarik zincirine entegrasyonlarını desteklemektir.